

הלילה, שהתפלה שיתפלל באותן השעות על התרין ועל הגלות רצויה: ג. (ט) ראוי לכל ירא שמים (י) (י) שיהא מצר ודואג על (יא) תרין בית המקדש: ד. הטוב מעט תחנונים (יב) בכונה מהרבות (יג) בלא פונה: ה. טוב לומר (יד) (טו) פרשת העקרה ופרשת המן ועשרת הדברות * ופרשת עולה ומנחה (יז) (יח) ושלמים (יט) ותשאת ואשם. הגה ונדקא ביהודי מתר לומר עשרת הדברות בכל יום, אבל אסור

שערי תשובה

ס במונה, עין באר היטב, ועין בשבית יעקב חלק ב סימן מד, ובבבא יוסף כתב שראוי לקבץ צד ללמוד בספרי מוסר, כי כל הגדול כר, וקבלתי כי תבלין הנזכר הרע הוא תוכחת מוסר מאמרי חז"ל. ושלמים, עין באר היטב, הביא קשית הזקן אברהם דהא חטאת קורקת לעולה, ובספר דעת קורשים כתב למרין, דחטאת מלבד הפסרה בהם איפא נמי אכילת בשר, שפדמים אכלים ובגלים מתפסרים, ואמר חז"ל בזמן שביית המקדש קום מנחה

באר היטב

משניות קדם לכל דבר, ועל דבר זה זכרה לנשמה, כי משנה אותיות נשמה, ואם זכה לתקנת אמת, צד הדין מסגלת מאד: (י) שיהא מצר, אבל התפלה והתורה יקא בשמחה, סלת בלילה: (ט) במונה, דעה לומר, דמי שיש לו אגס ואינו יכול להאריך וממעיט בתחנונים ואומרים במונה, נחשב לפני הקדוש ברוך הוא כמו אותו שיש לו פנאי ומאריך בתחנונים במונה. מוזיק ברכה, וכן כתב יד אחר. ועין ש"ו בהשגות שבות יעקב חלק ב סימן מד, ועין תוספות יום טוב במשכת אבות פ"ב ב משנה טו, בכתב בספר מקור חיים דהוא הדין בלמוד תורה נמי

הדין פן, וכן כתב בסלת בלילה: (ט) פרשת העקרה, קדם פרשת הקרבנות, ויכול לומר פרשת העקרה ופרשת המן אפילו בשבת, עלת תמיד, וכן כתב בעל שמי ידות וסלת בלילה וקנסת הגדולה, עין שם. וכתב הבית פרשת צו, שאין די באמירה, אלא בבאור הפרשה ויפיר נפלאות ה'. וכן פרש מה שכתב כל האומר תהלה לך דוד שלש פעמים בכל יום מבטח לו שהוא פן עולם הבא: (י) ושלמים, ואחר עולה ושלמים יאמר פרשת נסכים, כי אין זבח בלא נסכים, אבל חטאת ואשם אין טעון נסכים. והקשה הפנא אברהם, לפה כתב הבית יוסף לומר עולה וכו' חטאת וכו', הלא קמא לן חטאת קדם לעולה, ומישיב, ומתוך תרדמו העלה, פשידע שנתחב חטאת יאמר חטאת קדם, עין שם. ומדברי שאר פוסקים מושמע לעולם יאמר עולה קדם חטאת:

באר היטב

מה שייכל, תודו הפלג עליו השלום אמר, הלא משנאיד ד' אשנא ובתקוממיו אקמוטט, תכלית שגאה שגאית וגו': ה * ופרשת עולה, מתחלת וקרא עד ואם מן הצאן, ופרשת מנחה, מן ונפש עד הקריב. (ואם יש לו פנאי, קרא גם בפרשת צו מן וזאת חורח המנחה עד קדש) (שקלה תדע) ובהן יוסף פסוק וכל מנחת כהן כליל תהיה. ופרשת שלמים, מן ואם זכה שלמים עד ואם מן הצאן, ובפרשת צו, מן

משנה ברוכה

(יא) וכתב בתמלה יהיה באתמלתא, ודבר אמונתך בלי הפסק, והוא מן הכתוב תדשים לבקרים וגו', שהקדוש ברוך הוא מקדם אמונתו להתדיר נשמות המפקדים בבקר. ואין צריך לזה נטילת ידים ואף אם ידיו מטופות, כי אין מזכיר בזה הפסק לא שם ולא כנוי. ומכל מקום ללמד (יב) נראה דאסור קדם שניטל ידיו, ובלאו הכי אסור קדם ברכת התורה, ועין לעיל סוף סעיף קטן ב: ג (ט) ראוי לכל וכו'. והמקבילים האריכו מאד בגלל מעלת קימת תצות כי רבה היא, וכבר נדפס בסדורים

סדר הנהגה על פי כתבי האר"י ז"ל, וזמן תצות (יא) הוא תמיד באמצעות הלילה ממש בכל מקום, ואפילו בפילות הארכות או הקצרות, והיא שמים עשרה שעות אחר תצי היום. והצד להתאונן על התרין (יב) נכון יותר שיתנה קדם תצות מעט, ומתצות ואילך יעסק בתורה, ובסוף הלילה (יג) יבשר צרכיו, ויש אומרים אז שומרים לבקר. ואם הוא קרוב להנץ התמה (יד) יאמר המזמורים לכד וידלג הקינות ואחר כך יאמר שומרים לבקר. ואחר התקן שעור משניות קודם לכל דבר, ואם זכה לתקנת האמת, צד הדין מסגלת מאד. האחרונים קבלו, משככי עד קומי, הינו, משככות שואמרים שכבי עד תשעה באב שואמרים קומי, אין צריך לקום בלילה, ויש אומרים, מ"ו באב עד ט"ו באייר יקום, והנהגים על פי קבלה סוכרים שצריך לקום תמיד. תבורה שנתתברו יחד לומר תקון תצות בצבור אין למנעם, ואדרבה, ברכ עם הדורת מלך. וטוב יותר שיאמרו את התקן בבית הכנסת משיאמרוהו בתוך הסמוך לו, דבית הכנסת קדוש טפי, וגם שיהיו מעשרה הראשונים. וצריך ביהודי להזהר מאד מאד משייתת חלין בנעורם בלילה, ומי (ט) שאינו יכול להשכים קדם אור הבקר, מהמת שהוא חלש בטבעו או שהוא יודע בעצמו שאם יקום באשמרת יישן בצד התפלה, מוטב לישן כל הצורך. ומכל מקום (י) יהיה זהיר מאד לקום שעה ולפחות תצי שעה קדם קריאת השמש לבית הכנסת, כדי שיתנה יוכל להכין עצמו להתפלל בצבור ובנקיטת: (יא) שיהא מצר, אבל התורה והתפלה (יב) יהיה בשמחה: (יא) תרין בית המקדש, כתב של"ה, שכל סעודה יאמר על נדרות בכל, ובשבת (יב) וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון יאמר שיר המעלות בשוב ד' וגו'. והעקר שידע מה קאמר, (יג) ואחר כונת הלב הן הדברים: ד (יב) בלא פונה, אבל אם המרבה כן גם כן, המרבה טוב יותר, ואם הממעט (יג) יש לו אגס ואינו יכול להאריך, או שהוא משער בעצמו (יד) שאם יאריך לא יהיה יוכל לכתן, וממעט בתחנונים ואומרים במונה, נחשב לפני ה' יתברך כמו אותו שיש לו פנאי ומאריך בתחנונים במונה, ועל זה שנינו, אמת המרבה ואמת הממעט וכלכד שייכנו לבו לשמים. וכן (ט) לענין תלמוד תורה הענין פן, כי הכל תלוי לפני ה' יתברך אם עושה כל אשר בכתו לעשות. ומי שהוא בעל תורה ויש לו לב להכין וללמד, (ט) יכול למנע מלומר הרבה תחנונות ובקשות הנדפסות בסדורים, וטוב יותר שלמד במקומם. (י) וצריך האדם לקבץ לו צד ללמד ספרי מוסר בכל יום יום, אם מעט ואם הרבה, כי הגדול מהביר, יצור גדול הימנו, ותכלית היצר הרע הוא תוכחת מאמרי חז"ל: ה (יג) פרשת העקרה, (ט) קדם פרשת הקרבנות, ויכול לומר פרשת העקרה ופרשת המן אפילו בשבת, ואין די באמירה, (י) אלא שיתבונן מה שהוא אומר ויכיר נפלאות ד', וכן מה שאמר בגמרא, כל האומר תהלה לך דוד שלש פעמים בכל יום מבטח לו שהוא פן עולם הבא, גם כן באפן זה, וטעם לאמירת כל זה, כי פרשת עקרה כדי לזכר זכות אבות בכל יום, וגם כדי להכניע יצורו כמו שפסר יצחק נפשו, ופרשת המן, כדי שייאמין שכל מזונותיו באין בהשגחה פרטית, ובכתיב, המרבה לא העדיף והמעט לא התסיר, להורות שאין רבו ההשגחות מועיל מאומה, ואיתא בירושלמי ברכות, כל האומר פרשת המן, מבטח לו שלא ימעטו מזונותיו, ועשרת הדברות, כדי שייכר בכל יום מצמד הר סיני ויתתקן אמונתו בה, ופרשת הקרבנות, דאמרין במנחות, זאת תורת התשאה, כל העוסק בתורת תשאה כאלו הקריב חטאת וכו': (יד) ושלמים, והוא הדין (ט) פרשת תורה, דגם היא בכלל שלמים, ואחר עולה ושלמים ותודה (ט) יאמר פרשת נסכים, כי אין זבח בלא נסכים, אבל חטאת ואשם אין טעון נסכים: (טו) ותשאת. עין במגן אברהם שכתב, דאם יודע שנתתיב חטאת יאמר פרשת חטאת קדם, ומדברי שאר הפוסקים לא משמע כן:

שער הציון

(יא) שער תשובה: (יב) אלה חטאי: (יג) שער תשובה וארצות החיים ושאר הרבה אחרונים, דלא קמין אברהם: (יד) מקדש מלך וארצות החיים: (טו) מגן אברהם וארצות החיים: (טז) ארצות החיים, והשאר הוא מבאר היטב ושער תשובה: (יז) אלה רבה ופרי מנחים: (יח) מני אדם: (יט) אחרונים: (כ) פרי מנחים: (כא) מגן אברהם: ד (כב) אחרונים ואיר נדע הדול: (כג) ש"ו: (כד) באר היטב ואלה חטאי: (כה) להם המדות ואלה חטאי: (כו) ברכי יוסף ותי אדם בהלכות יום הכפורים, עין שם שכתב שיהא יתור חיות מלמוד משניות: ה (ס) באר היטב: (כז) מגן אברהם: (כט) ש"ו: (ל) ד אפרים: (לא) מגן אברהם: